

**Nočna jasnina
in druge pesmi**

Nobelovec Octavio Paz

NOČNA
JASNINA

Ob desetih zvečer v Angleški kavarni
Razen nas treh

Ni bilo nikogar

Od zunaj je bilo slišati mokre korake jeseni
Koraki slepega velikana
Koraki gozda ki je prihajal v mesto
S tisoč rokami s tisoč nogami iz megle
S čadastim obrazom človeka brez obraza
Jesen se je napotila proti središču Pariza
S preišljenimi koraki slepega
Nekaj se pripravlja

Reče eden od nas

Ljudje so hodili po široki aveniji
Nekateri so si s prikrito krettnjo

razkrili obraz

Iz kamnov je polzel čas
Poškodovane hiše skrčene kostnice
O kosti še vse vročične
Neka prostitutka lepa kot papežinja
Prečka ulico in se zgubi v zelenkastem zidu
Ograja se je spet zaprla

Vse se spreminja v vrata
 Zadostuje lahen pritisk neke misli
 Življenju se odpro na stežaj,
 Nekaj se pripravlja

Reče eden od nas

Minuta se je razprla na dvojce
 Bral sem znamenja na čelu tega trenutka
 Živi so živi
 Odidejo se vračajo starijo se razidejo
 Mrtvi so živi
 Veter jih preganja jih raznaša
 Krpe ki padejo pod noge noči
 Mesto se odpre kot srce
 Kot smokev – cvet ki je sadež
 Bolj želja ko utelešenje
 Utelešenje želje
 Nekaj se pripravlja

Reče pesnik

Nič ni moč reči razen neizrekljivo
 Prav ta majava jesen
 Prav to bolno leto
 Sad – privid ki polzi skozi roke stoletja
 Leto strahu čas šepetanja in pohabe
 Vsak je bil brez obraza tisti večer
 V londonskem *undergroundu*
 Namesto oči

Prekletstvo ogledala oslepljenih

Namesto ustnic

Črta nerazločnih šivov

Vsak je bil brez krvi vsak je bil brez imena
 Brez telesa smo bili in brez duše
 Brez obraza
 Čas se je neprestano vračal in ni mineval
 Nič ni minevalo razen časa ki mineva in

se vrača in ne mine

Potem je prišel mlad par

On je bil svetlolas

»Kupidovo kopje«

Siva čepica ulični in pogumni vrabec
 Ona je bila majhna pegasta rdečelaska
 Jabolko na mizi siromakov
 Krhka veja na zimskem dvorišču

Njihove besede nosim s seboj kot žareč zaklad
 Reka in jesenski veter se spopadeta
 Jesen se spopade s črnimi hišami
 Leto kosti
 Kup mrtvih in zavrženih let
 Nasilnih letnih časov
 Stoletje razsekano v jezi
 Piramida krvi
 Ure razjedajo dan leto stoletje kost
 Vse bitke smo izgubili
 Vsak dan premagamo kako Pesem

Mesto se širi

Njegov obraz je obraz moje ljubezni
 Njegove dolge noge so noge ženske ki jo ljubim
 Stolpi trgi stebri mostovi ulice
 Reka je pas potopljenih pokrajin
 Mesto ali Ženska ali Sedanjest
 Pahljača ki razkriva ali zakriva življenje
 Lepa kot upor revnih
 Tvoje čelo se blesti toda v tvojih očeh

pijem misel

Tvoje pazduhe so noč toda tvoje prsi so dan
 Tvoje besede so kamen toda tvoj jezik nevihta
 Tvoj nasmeh sonce ki prihaja v predmestje
 Tvoji lasje kot da je nevihta izbruhnila

po terasah jutra

Tvoj trebuh je dihanje morja utrip dneva
 Ime ti je hudournik ime ti je travnik
 Ime ti je plima
 Vsa imena voda so tvoja
 Toda tvoj spol je neopredeljiv
 Naličje bitja
 Naličje časa
 Skozi življenje
 Tu se neha vsako razpadanje
 Tu sedanjest postaja strašna
 Umaknjena vase je Sedanjest prazna
 Vidno je nevidno
 Tu vidno postane nevidnost
 Tu je zvezda črna
 Svetloba je senca senca svetloba
 Tu se čas ustavi

Štiri strani neba se stikajo
Je osamljen kraj kraj srečanja

Mesto Ženska Sedanjost
Tu se začne čas

LUIS CERNUDA Noben andaluzij
ski labod
Ne ptica razkošja
Ptica zaradi kril
Človek zaradi žalosti
Ena polovica iz luči druga iz sence
Ne ločeni: zlit
Ena sama snov
Drhtenje ki se širi skozi prozornost
Kamen iz meseca
Bolj voda ko kamen
Nema reka
Bolj beseda ko reka
Drevo zaradi samote
Človek zaradi besede
Resnica in pomota
Ena sama minljiva beseda
Mesta
Okamneli dim
Vedno daljna domovina
Sence ljudi
V neki izgubljeni sobi
Ena sama čista srajca
Pravilno in obupano
Pesnik piše prepovedane besede
Prepletena znamenja na eni strani
Nenadoma prostrani ko postelja morja
Objem štirih elementov
Konstelacija želje in smrti
Pritrjena na spremenljivo nebo jezika
Kot slika nespodobno čista
Žareča na oddaljeni steni
Dnevi ko izgubljeni oblaki
Otok upepeljen v njenih prsah

Zadovoljstva

Val jaguarja in mrtvaške glave
Divje oči strmeče v dvoje oči

Idoli

Kar naprej iste oči
Osamljenost
Edina prava mati ljudi
Je samo želja resnična?
Nohti ki spraskajo senco
Ustnice ki pijejo smrt v telesu
To truplo odkrito o svitu
V naših prsih – je resnično?

Želena

Resničnost želi samo sebe
Se razkrije telo iskre
Se podvoji in se opazuje
Njene številne oči
Jo kažejo kot tisoč fantastičnih rok
Hoče iti iz same sebe

Žareti

V neki sobi na dnu kraterja
In biti pod prozornimi očmi
Pepel zmrznjenega kamna
Z jasnimi črkami zapisuje pesnik
Svoje temne resnice

Njegove besede

Niso javni spomenik
Ne kažipot ravne poti
Rodijo se iz tišine
Resnica in zmota

Ena sama resnica

Resničnost in želja

Ena sama snov

Raztresena ob izviru prosojnosti

ISTOVETNOST Prostori

Prostor

Brez središča ne zgoraj ne spodaj
Samega sebe uničuje in spočenja brez konca
Vrtinčasti prostor

Pada navzgor

Prostori

Ošpičene prozornosti

Viseči

Ob boku noči

Črni vrtovi kristala skale

Na drogu cvetočega dima

Beli vrtovi ki brste v zraku

Prostori

En sam prostor ki se odpira

Cvetni venec

Se raztaplja

Prostor v prostoru

Vse je kjerkoli

Kraj neoprijemljive poroke

PRAPOKRAJINA

Se ziblje v prazno

drsi

med vejami debel jamborov

frfota

lenivo

okrog visokih električnih sadov

pada

poševno

že sinji

na drug sneg

Ustvarjen

iz iste nesnovi kot senca

ne izžareva

nobene sence

Ima

gostoto tišine

Sneg

je sneg toda žge

Svetilniki

prevotlijo dolge tunele

ki razpadejo

v trenutku

Noč

zvotljena

se razcvete znotraj

se znoči
 Mimo vozijo
 uporni avtomobili
 vsak
 v različno smer
 proti isti smeri
 Nekega dne
 bodo v železnih brstičih
 vzbrstele svetilke
 Nekega dne
 se bo vžgalo
 bučanje reke motorjev
 Nekega dne

 bodo te hiše griči
 enkrat drugič
 se bo veter sam
 pogovarjal med kamni
 Poševen
 med sencami
 nesence
 mora pasti
 skoraj sinji
 na zemljo
 Isti sneg
 kot pred milijon leti

PLAMEN,
 GOVOR

V neki pesmi berem:
govoriti je človeško.
 Toda bogovi ne govorijo:
 ustvarjajo, podirajo svetove,
 medtem ko ljudje govorimo.
 Bogovi se brez besed
 igrajo strašne igre.

Duh se spusti dol
 in razveže jezike,
 ne reče nobene besede:
 govori ogenj. Govor,
 ki ga prižge bog,
 je napoved
 plamenov in dimnega
 stolpa in razpadanja

zgorelih zlogov:
 pepel brez pomena

Človekova beseda
 je hči smrti
 Govorimo, ker smo
 smrtni: besede
 niso znamenja, so leta.
 Kar rečejo
 imena, ki jih govorimo,
 je čas: nam govorijo.
 Smo imena časa.
 Nemi, tudi mrtvi
 govorijo besede,
 ki jih govorijo živi.
 Jezik je bivališče
 vseh, hiša, postavljena
 na rob brezna.
 Govoriti je človeško.

DVE Dve telesi iz oči v oči
 TELESİ sta včasih dva valova
 in noč je ocean.

Dve telesi iz oči v oči
 sta včasih korenini,
 prepleteni v noči.

Dve telesi iz oči v oči
 sta včasih bodali
 in noč je blisk.

Dve telesi iz oči v oči
 sta zvezdi,
 ki padeta na prazno nebo.

NEDELJA Ob vznožju visokih kipov,
 NA SLONOVEM Ki so jih zmaličili Muslimani in Portugalci,
 OTOKU Je pustila drhal ostanke
picnica
 PREKLETSTVO Za vrane in pse.
 Preklinjam sodrgo,

